

podučiti, da se je v šoli sprožilo — pa prehitro, in nekemu otroku na roki troje prstov, palec, kazalec in srednjak odstrelilo in tudi dlan jako poškodovalo. Otrok je naglo omedlel ino le po prizadevanji g. učitelja se zopet zavedel ter jokaje obstal, da je dobil, (kje, bode natančneje preiskava učila) patrono novijih vojaških pušek, ktero je pod klopjo z nohti praskal in se ž njo igral. Patrona se mu v roki razpoči ter revežu tri prste odtrga.

Starši! glejte žalosten sad svoje nemarnosti! Učitelji ne morejo in tudi ne smejo žepov učencem preiskovati, to naj bode vaša skrb in dolžnost. Ali kako rado se na vse to pozabi! Videl sem že sam, kako vojaki domu se vrnivši, domačim in ptujim, odraslim kakor nedoraslim razkazujejo vsakovrstne vojaške reči, n. p: patrone, svinčnice, strelno pavolo i. t. d., ktere so skrivoma seboj vzeli, kar postava sicer oestro prepoveduje, ter na enake pogubne in nevarne reči premalo pazijo. Otrok, ki vse to vidi in sliši, želi stvar imeti, in če le priložnost najde, natihoma zmuzne, drugim kaže, daja, dokler se nesreča kaka ne pripeti. Koliko požarov, ki premožnemu kmetu imetje v nekterih uricah upepelijo ter mu beraško palico v roko stisnejo, bi izostalo, ko bi starši otrokom nedoraslim žveplenk ne puščali? Koliko očetov tobakarov pa svojim v srajčki za pečjo čepečim sinovom še pipo prižiga! Oj kolika neumnost in slepota!

Od male Nedelje pri Ljutomeru 25 sveč. V nedeljo 23. t. m. ob 3. popoldne je tukajšnje „bralno društvo“ imelo svoj občni shod, pri katerem so bile na vrsti sporočila društvenega delovanja, nova volitev i. t. d. Udov sošlo se je lepo število in sploh so se vdeležili odličnejši in gorkejši narodnjaki naše okolice. Iz poročila smo pozvedeli, da ima naša še mlada knjižnica že nad 140 raznih knjig, ter je društvo v preteklem letu 13 iztisov slovenskih časnikov imelo, kar vse kaže, da je dosedanji odbor bil marljiv in delalen. Ko se poročila izvršijo, govoril je A. B. o koristi in potrebi narodnih slovenskih društev, o njih delovanju i. t. d. Potem je sledela volitev novega odbora za 1873. Za prvosednika bil je enoglasno izvoljen g. A. Božič, za tajnika g. učitelj B. Zorman in za denarničarja g. A. Mihalič. Zatim je društvo izreklo vsem svojim dobrotnikom kakor dosedanjemu odboru svojo očitno zahvalo, in končalo z govorom g. M. o gospodarskih zadevah svoj dnevi red.

Potem smo imeli v gostilni g. H. prosto veselico, pri kateri so sledeli jedernati gospodarsko-narodni govori, razne napitnice, ter se pele lepe slovenske pesmi, za kar se društvo posebno g. učitelju in učiteljskemu pripravniku g. P. zahvaljuje. Še le ob 10. uri zvečer smo se zadovoljno a sicer težko ločili v srčni želji, še mnogo takih večerov dočakati.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Po 8dnevem prestanku so se gg. ustavaki 28. febr. zopet v državnem zboru sešli in volitev v delegacijo, ki začne 2. aprila na Dunaju svoje delovanje, dovršili, kakor so namreč mogli. Za Česko in Moravsko so le nemški ustavaki volili, za Tirolsko so le trije nazoči poslanci iz južne, italijanske strani volili in seer sami sebe, za Kranjsko je edini grof Thurn volil, tudi sam sebe; za Predarlško se ni moglo voliti, ker nobenega zastopnika v drž. zboru ni; Štajarci, Korošci in Istrijanci smo že bolj srečni, ker imamo v drž. zboru ustavakov na izbiro. Štajarsko zastopata v delegacijah: Rechbauer in Karneri, za namestnika so pa volili Brandstetterja (boste vidili, da postane naš Frice še minister!); Koroško bo zastopal Ritter, Istro Vidulič, Goriško Koronini, Tržaško Pascotini; vsak ima svojega namestnika. — Zanimivo je pa, da nista voljena ekselenci bivši minister Giskra niti ne Brestel, ki sta lani z Rechbauerjem in dr. Herbstom vojaškemu ministru Kuhnmu toliko križev delala.

Ker vojni minister Kuhn letos zopet 5 milijonov izrednih stroškov več od lani tirja, bodo ustavaki brez dvoma zopet se ustavljali in bilo je zares muhavo, da so vsaj Giskro in Brestelna doma pustili, da jim zaupanja „navzgor“ s svojim uporom preveč ne spodkopata. — Še nekaj druga muhavega so ustavaki napravili. V ustavnem odboru so namreč sklenili, da naj ima prihodnji, po direktnih volitvah sestavljeni drž. zbor pravico sklepati, ako je le — 100 poslancev nazočih, v gosposki zbornici pa konči 40. In da se jim denes ali jutre po kakej naključni ustava ne spremeni in gospodstvo jim ne izviže, so sklenili, da se ustava sicer z dvema tretjinama glasov spremeniti zamore, da je pa zadosti, ako je le nadpolovično število poslancev nazočih. Toliko jih, če bi začelo goreti, ustavaki vsak čas lahko vkupej spravijo; ker pa že zdaj čutijo, da federalistov tudi v prihodnjem drž. zboru ne bo, so postavili tako nizke številke, da zamorejo brez vseh drugih shajati in vladati s 100 glasovi, to je: menj kot s tretjino vseh poslancev, ki so jih sami določili. Je pa to zastop avstrijskih dežel in narodov? Upamo, da skoro zadoni glas: Pojte se solit!

V istem odboru je min. Unger odkritosrčno rekel, da se je pogajanje s Poljaci gledé direktnih volitev povsem razbilo. In to — mislimo — bode pobilo tudi volilno preuredbo. Državni zbor bode ob enem z delegacijami vred zboroval in menda še le meseca maja se sklenil, tako da dočakajo drž. poslanci na Dunaju velike razstave, razstavljalci in tuji gostje pa imajo še to veselje, da vidijo, kakošen da je ta avstrijsko-takrajlitavski, poldržavni zbor, v katerem je toliko — praznih stolov.

V ogerskem drž. zboru je skrajni levičnjak Iranyi predlog stavil, vlado podregati, da brž v zbornico prinese postavo o „verski svobodi“ in o „civilnem zakonu“. Predlog je bil z 61 proti 39 glasom sprejet, ker je le malo Deakovcev v zbornici bilo. To so nevarne limance za vladno Deakovo stranko, koja je doslej z duhovščino in z vsemi konservativci v miru živela in le tako se držati mogla. Ker je pa tudi Deaku težko, neliberalnega se kazati in Iranyjevcem se ustavljati, smo zares radovedni, kako da se bo premeđeni politikar s te zanke izvil?

Vnenje države. Na Pruskem preiskuje zdaj kraljevinski komisijon one sleparije pri dovoljevanji železnic, o kterih smo že enkrat poročali. Toda stvar se prečudno pléte. Trgovinski sodnik žl. Gronov, ki je bil kot izvedenec v ta komisijon izvoljen, je „naenkrat umrl“. Ravno zdaj je tudi nja uradnik, ki je bil za pričo v Berolin poklican, „naenkrat umrl“. In Lasker, ki je prvi te sleparije v zbornici odkril, in vse najbolj natanko pozna, še sicer ni „naenkrat umrl“, pa „naenkrat je zbolel“, ter ne more v komisijonu delati. Prvosednik komisijona pa je „naenkrat“ imenovan za dež. glavarja na Poznanskem in mora brž službo nastopiti. Tedaj se edini zatoženec Wagener dobro počuti, in če Lasker „naenkrat umrje“, nema komisijon nobenih prič in W. z drugimi vred je v zavetju.

Na Španskem se tepejo Karliti z državno armado, po deželi in posebno po mestih pa strahuje ljudi drhal, proti kteri se še vlada braniti ne more, ker se na vojaščino zanašati ni. Po vsej deželi hujskajo tujoživci (komunisti), ki so predlanskim v Parizu ropali, morili in požigali. Neki dopisnik iz Španskega pravi: „Pri nas zdaj ne velja več: „Srečen kdor ima“, marveč: „Srečen, kdor nima nič!“ Sicer je en del ministrov že odstopil, in so drugi nastopili. Najnovejše poročila pravijo, da se število Karlitov, posebno v severnih straneh dežele, silno množi.

Razne stvari.

(Za ona dva iztisa „Gospodarja“), ki sta bila v 8. številu na prosto oddajo razpisana, oglasilo se je pet naslednjih prošnikov: Č. g. Jož. Škrbinec, provizor v Črnečih, za Val. Mori-ta, krčmarja na Viču na Koroškem; Juri Zorko, župan na Tolstém vrhu v špiti fari; Juri Mravlak, krčmar pri sv. Urbanu v slivniški fari; Mat. Bertok, krčmar pri sv. Križu na Slatini in Ivan Širše, krčmar blizu Brasloveč. Težko je bilo odločiti, komu da se naj lista privolita, ker je vsak prošnik tega prav vreden. Vredništvo je odločilo tako, da bodo gotovo zadovoljni tudi tisti, kterim se list privoliti ni mogel. Eden iztis dobi Val. Mori na Koroškem, ker je tam pomoči še bolj potreba Slovincem kakor pri nas; drugega pa dobi župan

Juri Zorko, ker je nedavno, kakor poveda dnešnji dopis iz Konjic, moral ob svojih stroških v Celje iti zagovarjat se zaradi svojega narodnega postopanja, in je vrh tega že od začetka marljiv ud kat. polit. društva v Konjicah. — Imena treh ostalih prošnikov pa shranimo; morebiti se najde zdaj še kaki premožen Slovenec, ki se bo svojih rojakov usmilil in jim 3 iztise naročil???

(Obsojeni hudodelniki.) V končni obravnavi 10. pros. je bil Jak. Königsberger, žagar iz Pišec, v 2letno težko ječo obsojen, ker je 23. rožn. 1872 v krčmi na Šentpavelskem vrhu delalca A. Zorka v prepiru tako pretepel, da je poškodovani še tisto noč umrl. Obsojenec se je pritožil pri višji sodnji. — 15. pros. je bila v 5letno težko ječo obsojena Ana Gorjanec iz Ljubične pri Vojniku, ker je lastnega, novorojenega otroka hudobno zamorila. — Posestnik V. Matezel iz Stražišča pri Vojniku je bil v 12letno težko ječo obsojen, ker je 25. avg. l. l. turšični moki, iz ktere je nja žena hotela žgancev skuhati, mišice primešal. V. M. je imel namen, svojo ženo, s ktero je že delj časa v sovraštvo živel, kakor tudi svojo taščo iz sveta spraviti. Jedli ste zavdanih žgancev obe, pa k sreči zavžito jed izbljevale in tako smrti odletele. Obsojeni mož se je v Gradec pritožil. — 22. pros. bila je 21letna dekla Zefa Šimšek iz Dobja, slednjič v službi pri Š. v Kolobjem, v 5letno težko ječo obsojena, ker je svojega otroka po porodu hudobno umorila. — Kot sodeleznik tega hudodelstva je bil tožen 27letni Š-jev sin, češ, da je doklo k temu priganjal; ker se mu pa to spričati ni moglo, bil za nekrivega spoznan. — Jan. Kac, 24letni km. sin iz Slivnice pri Marib., je bil zaradi hudodelstva posiljenja v 2letno težko ječo obsojen. 15. febr. je bil v 5letno težko ječo obsojen Bl. Vrečko, km. sin. in vojaški odpuščeneec iz Grušec, v konjiškem okraju, ker je 24. okt. 1872. na potu od sv. Uršule oropal kmeta M. Kukca ter mu 174 gld. vzel. Večji del te svote se je še pri roparji našel in lastniku vrnil.

(Banka „Slovenija“) je dobila dovoljenje, da sme tudi po Ogorskem svoje delovanje razširiti. Vsled tega se bodo po vseh važnejših krajih podružnice ustanovile. „Narod“.

(Katol. polit. društvo v Konjicah) obhaja 3. postno nedeljo, 16. t. m. v Druškovičevi hiši svojo drugo obletnico, h kateri se vsi udje prav uljudno vabijo. Kdo bi še bil, ki bi ne spoznal, kako važna da so dan denes takošna društva? Kje neki bi kmet zvedel, kakošne postave da se v njegovem imenu in zanj delajo? Kje si hoče sveta dobiti, ako ne v polit. društvih, pri kterih niso le kmetje, ampak tudi previdni gospodje. — Pridite toraj v obilnem številu k obletnici, ter naj vsak ud svojo ustopnico seboj prinese, in še kterega prijatelja seboj pripelje. — Na dnevnem redu je: 1. Poročilo dosedanjega odbora; 2. Volitev novega odbora in več govorov.

Odbor.